

นวัตกรรมดนตรีจีนของชุมชนบางหลวงเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Chinese Music Innovation of Bang Luang Community for Cultural Tourism

ชลีรัตน์ พยอมแย้ม¹ อนิรุทธ์ สติมัน² วรชิน มั่งคั่ง³ ปิยะวรรณ ปิ่นแก้ว³
ปิยนาด อิมตี³ นงนุช ย้งรอด³ และ นิพล เชื้อเมืองพาน³

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

payom2493@hotmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

sanirut@yahoo.com, sanirut@su.ac.th

³ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

orachintay@hotmail.com, piyawan_pin@yahoo.co.th, pi_cotton@hotmail.com,

nongnuch49@yahoo.com and niponphan@yahoo.com

บทคัดย่อ

แผนงานวิจัยชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง และนำมาสร้างนวัตกรรมให้กับชุมชนดังนี้ 1) หลักสูตรท้องถิ่นดนตรีจีนชุมชนบางหลวงสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเจ็ยหนั่ว 2) สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง 3) มัคคุเทศก์ท้องถิ่น และคู่มือการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 4) รูปแบบ เรขศิลป์ที่แสดงเอกลักษณ์ของดนตรีจีนชุมชนบางหลวง และ 5) รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง วิธีวิจัยเป็นแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเจ็ยหนั่ว เยาวชนในท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านด้านดนตรีจีน นักดนตรีจีนวงรวมมิตรบางหลวง ผู้ประกอบการร้านค้า นักท่องเที่ยว และผู้นำชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความพึงพอใจ และแบบวัดเจตคติ ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง นำผลมาสร้างหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีจีน และทดลองใช้ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการเล่นดนตรีสูงขึ้น มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก และมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

2. ผลการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง ดนตรีจีนชุมชนบางหลวง พบว่าคุณภาพสื่ออยู่ในระดับดีมาก ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อัตราสูงขึ้นด้วยสื่อมัลติมีเดียสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับมาก

3. ผลการสร้างมัคคุเทศก์ท้องถิ่น พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการออกแบบเรขศิลป์ พบว่า มีความเหมาะสมในด้านความสวยงาม ร่วมสมัย มีความหมายสื่อถึงวงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง ดึงดูดความสนใจในเชิงพาณิชย์ เหมาะสมกับการนำไปวางกับสื่อชนิดต่างๆ มีเอกลักษณ์ของตนเองไม่ซ้ำแบบใคร เป็นสากล สื่อสารได้หลายรูปแบบ และเรียบง่าย สร้างความจดจำได้ดี

5. ผลการศึกษา รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับดนตรีจีนของชุมชน พบว่ามี 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเล่นดนตรีตามกิจกรรมงานประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม ก่อให้เกิดการรวมตัวและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน 2) การเล่นในกิจกรรมของชุมชน เช่น ที่แพอาหารทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างเจ้าบ้านกับผู้มาเยือน และ

3) การแสดงและเผยแพร่ความรู้ เช่น ที่บ้านดนตรีจีน และการแสดงบนเวทีในโอกาสต่างๆ ทำให้เป็นที่รู้จักและเกิดความภาคภูมิใจ พร้อมทั้งจะสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมสู่รุ่นต่อไป

คำสำคัญ: ดนตรีจีน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

This research program aimed to study community context and local wisdom in Chinese music of Bang Luang community and to create the innovations from the study as follows: 1) a curriculum in local Chinese music for the lower secondary school students of Jianhua Public School; 2) multimedia for learning local wisdom in Chinese music; 3) local guides and a training manual for local guides 4) graphic design representing the identity of Chinese music community in term of cultural communication and 5) cultural tourism based on local wisdom in Chinese music. The quantitative - qualitative mixed methods, including participatory action research, were used. The research samples were the school administrators, teachers and students in Mattayom 3 of Jianhua Public School, local youths, music scholars, musicians of Ruam Mit Bang Luang troupe, traders, tourists and community leaders. The research instruments for collecting data were an interview form, a questionnaire, a focus group discussion, a learning achievement test, a satisfaction test and an attitude test. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test. The research results were summarized as follows:

1. As for the study of the knowledge in Chinese music, the Chinese music curriculum was developed. After curriculum try-out, the students' learning achievement and skills in music was higher. The students' satisfaction with learning management was at a high level; while the students' attitudes to the learning management was at an average level.

2. Regarding the development of multimedia for Chinese music learning, it was found that the quality of the multimedia was at the excellent level, while the content aspect was at good level. The students' learning achievement was higher than before learning with the multimedia at the .05 level of statistical significance. The attitude of the students to the multimedia was at high level.

3. According to the local guides training, the curriculum was suitable in a high level and the trainees' satisfaction was at the highest level.

4. As for the graphic design, it was suitable in aspect of beauty, modernness, representation of Ruam Mit Bang Luang troupe, commercial attraction, can afford them any places as media types, has own unique, universal communication taking various forms and the last easy to remember it well.

5. There were three forms of cultural tourism based on the Chinese music. 1) The performance at the local traditions had united and strengthened the community. 2) The performance at the community events, for example at the restaurant, created the cultural exchange between guests and visitors and 3) The performance for knowledge distribution, at the music house or stage shows, made the community famous and encouraged the pride in the community leading to culture inheritance to the next generation.

Keywords: Chinese Music, Cultural Tourism

1. บทนำ

ตามข้อกำหนดกรอบการวิจัยปีงบประมาณ 2553 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กลุ่มเรื่องที่ 1 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในแผนงานวิจัยการอนุรักษ์ฟื้นฟู และต่อยอดภูมิปัญญาเพื่อใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยพื้นที่ภาคตะวันตก พ.ศ. 2553-2557 ของเครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ในยุทธศาสตร์ที่ 4 คือการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในหลายรูปแบบ เช่น การเสริมสร้างรูปแบบอุตสาหกรรมบริการโดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน เน้นเอกลักษณ์เชิงวัฒนธรรม ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นการถ่ายทอดเผยแพร่องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีฐานรากเพื่อทำให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขปัญหาตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

จากความสอดคล้องดังกล่าวคณะผู้วิจัยซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้ร่วมกันศึกษาบริบทชุมชนที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่น และที่สำคัญชุมชนต้องมีความพร้อมที่จะเป็นนักวิจัยร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางปัญญา สามารถพัฒนาโจทย์วิจัยที่เป็นความต้องการ และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับชุมชน และพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) พบว่า ชุมชนบางหลวง มีเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นคือ ดนตรีจีน และขณะนี้กำลังมีปัญหาที่สำคัญ 2 ข้อ ได้แก่ 1) การขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ และ 2) ภูมิปัญญาที่มีกำลังจะสูญหายไปเพราะขาดการสืบทอด เนื่องจากเกิดช่องว่างระหว่างองค์ความรู้ท้องถิ่น (คนรุ่นเก่า) กับองค์ความรู้สากล (คนรุ่นใหม่) เช่น การใช้โน้ตภาษาจีนโบราณ ทำให้เข้าใจยาก ถ้าสามารถนำไปเทียบเคียงกับโน้ตสากลได้จะทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เป็นต้น ดังนั้นทางโรงเรียนเจียนหัว วงดนตรีจีน “รวมมิตรบางหลวง” ปราชญ์ท้องถิ่นด้านดนตรีจีน และเทศบาลตำบลบางหลวง จึงต้องการทำงานวิจัยร่วมกับคณะผู้วิจัยในการสร้างสรรค์นวัตกรรมดนตรีจีนชุมชนบางหลวงเชิงบูรณาการ เพื่อให้เกิดประโยชน์หลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม การศึกษา การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ทำให้เป็นที่ชื่นชมของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว ที่มาเยือนโดยมีวัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย และแนวทางการวิจัย ได้แก่ การศึกษาบริบทชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง นำมาสร้างนวัตกรรม 5 รูปแบบ ดังนี้

1. หลักสูตรดนตรีจีนชุมชนบางหลวงจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ความเป็นสากล
2. สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง
3. มัคคุเทศก์ท้องถิ่น คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
4. รูปแบบเรขศิลป์ที่แสดงเอกลักษณ์ดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง
5. รูปแบบและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methodology) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างคณะผู้วิจัยและผู้ร่วมกระบวนการวิจัยได้แก่ ปราชญ์ท้องถิ่นด้านดนตรีจีน นักดนตรีจีนวง “รวมมิตรบางหลวง” สมาชิกชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-จีน ต. บางหลวง สมาชิกสภาเทศบาล ต. บางหลวง ครู-นักเรียนโรงเรียนเจียนหัว ระดับช่วงชั้นที่ 3 เยาวชน ในชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้า และนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การสร้างนวัตกรรม ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ความพึงพอใจ และการปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน จัดเวทีชุมชนเพื่อศึกษาปัญหา และข้อมูลต่างๆ ร่วมกับชุมชน
2. พัฒนาโจทย์วิจัย จัดประชุมวางแผน และกำหนดกิจกรรมวิจัยร่วมกับชุมชน
3. เก็บรวบรวมข้อมูล 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การสัมภาษณ์ สอบถาม และการทำ focus group 2) การสังเกตและบันทึกข้อมูลจากหลักฐานเชิงประจักษ์ 3) การอบรมปฏิบัติการ และ 4) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความพึงพอใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กรอบคำถามในการสัมภาษณ์ พุดคุย การจัดเวทีชุมชน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพของแต่ละโครงการวิจัย ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นภาพรวมของแผนงานวิจัย

6. จัดเวทีชุมชน นำเสนอผลงานวิจัย เพื่อให้ชุมชนตรวจสอบผลงานวิจัย ผลผลิตที่เกิดจากงานวิจัย และวิธีการนำไปใช้ประโยชน์ ปรับปรุงแก้ไข และเผยแพร่ผลงานวิจัย

3. ผลการดำเนินงาน

เกิดนวัตกรรมเกี่ยวกับดนตรีจีนของชุมชนบางหลวงตามโครงการวิจัยในแผนงานวิจัย 5 รูปแบบ ดังนี้

1. หลักสูตรดนตรีจีนชุมชนบางหลวงจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ความเป็นสากล ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน ได้แก่ 1) เรียนรู้ชุมชน 2) ประเภทเครื่องดนตรีจีน 3) เรียนรู้เรื่องโน้ต 4) การปฏิบัติเครื่องดนตรีจีน และ 5) เพลงจีน มีคุณค่า รวมเวลาสอน 30 ชั่วโมง เมื่อนักเรียนได้ฝึกฝนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีทักษะในการเล่นเครื่องดนตรีมากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนดนตรีจีนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.48) และมีเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีจีนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.13, S.D. = 0.29)

ตัวโน้ตจีนโบราณของชุมชน

上	尺	工	凡	六
เซียง	เช	ก	ฮัม	ลิ้ว
五	乙	仕	合	四
อู	อี	เซียง	ห่อ	ซื่อ

จากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ความเป็นสากล

上 IR →

เพลงเจี๋ยทึย

ภาพที่ 1 แสดงตัวโน้ตจีนโบราณที่ใช้สอนในชุมชน และตัวโน้ตที่เทียบเสียงสากล

2. สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง ดนตรีจีนชุมชนบางหลวง มีลักษณะและองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ส่วนนำของบทเรียน มีการนำภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหวมาผสมผสาน เพื่อสร้างความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ 2) เนื้อหาของบทเรียน ได้วิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตร และวัตถุประสงค์ มีการนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีกว่าการนำเสนอเนื้อหาครั้งละหลายๆ 3) มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน 4) ส่วนประกอบของมัลติมีเดีย มีการออกแบบหน้าจอที่เหมาะสม ง่ายต่อการใช้งานของผู้เรียน บทเรียนประกอบด้วยรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว ขนาดตัวอักษรชัดเจน สวยงาม อ่านง่าย มีสี มีเสียงดนตรี และมีเสียงเพลงประกอบ 5) การออกแบบปฏิสัมพันธ์ มีการออกแบบให้ผู้เรียนใช้งานได้ง่าย สะดวก ควบคุมเส้นทางการใช้บทเรียนได้ สามารถย้อนกลับไปยังจุดต่างๆ ได้ง่าย มีการเสริมแรงให้ผู้เรียนอยากทำกิจกรรมต่อไป โดยการนำ “ข้อมูลย้อนกลับ” คือการให้ผู้เรียนได้รู้ผลการเรียนของตนเองจากการได้รู้คำตอบที่ถูกต้องทันที จากผลการทดลองใช้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.62)

ภาพที่ 2 ตัวอย่างหน้าปก และหน้าเมนูหลักของสื่อมัลติมีเดีย

3. เกิดมัคคุเทศก์ท้องถิ่นจำนวน 20 คน (เยาวชน) และหลักสูตรการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ใช้เวลาการฝึกอบรม 5 วันๆ ละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) เนื้อหาการฝึกอบรมภาคทฤษฎี ประกอบด้วยหน่วยที่ 1 มัคคุเทศก์ท้องถิ่น หน่วยที่ 2 การสื่อสารเชิงวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และหน่วยที่ 3 ภูมิปัญญาดนตรีจีนชุมชนบางหลวง 2) เนื้อหาการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ ประกอบด้วยหน่วยที่ 4 มัคคุเทศก์ท้องถิ่นภาคสนาม 1 ฝึกปฏิบัติสาธิตการนำชมแหล่งท่องเที่ยวภูมิปัญญาดนตรีจีน หน่วยที่ 5 การพัฒนาบุคลิกภาพและเทคนิคในการสื่อสาร และหน่วยที่ 6 มัคคุเทศก์ท้องถิ่นภาคสนาม 2 ฝึกปฏิบัติการมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อนำชมวัฒนธรรมภูมิปัญญาดนตรีจีนบางหลวง ผลการประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.51) ผลการทดลองนำหลักสูตร ไปใช้ พบว่า ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.33)

ภาพที่ 3 คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และเยาวชนที่เข้ารับการอบรม

4. เกิดรูปแบบเรขศิลป์ ได้แก่ ตราสัญลักษณ์วงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง ที่มีความเหมาะสม สามารถสื่อสารถึงภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ของดนตรีจีนบางหลวง ผลการประเมินการเลือกใช้ตราสัญลักษณ์ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ตราสัญลักษณ์และรูปแบบสื่อเรขศิลป์แบบที่ถูกเลือกอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.36) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะเรขศิลป์ในรูปแบบตราสัญลักษณ์วงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวงที่มีแนวคิด 5 แบบ

ตราสัญลักษณ์	แนวคิด
<p>แบบที่ 1</p> 	<p>มิตรภาพจากการรวมตัวของเหล่าเพื่อนเปรียบได้ตั้งเงื่อนไม่รู้จักหรือ ผานฉาง เป็นสัญลักษณ์แทนจิตใจ การรวมตัวอย่างไม่มีวันสิ้นสุด เพื่อสื่อความหมายในการดำรงภูมิปัญญาการเล่นดนตรีจีนสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ผสมผสานกับตัวโน้ตจีนโบราณเป็นตัวบรรเลงเสียง ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของคณะวงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง สีที่ใช้ คือ สีแดง แสดงถึงความรู้สึกมีพลังเข้มแข็ง ความเป็นมงคล และความเป็นนิรันดร์</p>
<p>แบบที่ 2</p> 	<p>การนำเครื่องดนตรีชิ้นเอก คือ ปี่ตีต้า ที่มีเสียงดังกังวานผสมผสานกับการออกแบบเป็นเครื่องแขวนรูปเชือกถักแปดเหลี่ยมที่มีความหมายถึงสายความสัมพันธ์ของเพื่อนเสมือนเชือกที่มีความเหนียวแน่น ความสามัคคี จนเกิดเป็นมิตรภาพกลุ่มนักดนตรีจีนในอดีตจนถึงรุ่นปัจจุบัน รูปแปดเหลี่ยมนี้หมายถึงพลังแห่งอำนาจอันเข้มแข็ง เป็นเครื่องรางที่ป้องกันความไม่ดีและเพื่อการอยู่เย็นเป็นสุข ใช้สีแดงและสีเหลืองทองแสดงความมั่นคง ร่ารวย และความเป็นวัฒนธรรมจีน มีตัวอักษรจีนที่แปลว่าเพื่อน ตัวอักษรไทย “รวมมิตรบางหลวง” ออกแบบจากเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันเก่าแก่ในชุมชนบางหลวง</p>
<p>แบบที่ 3</p> 	<p>การใช้เครื่องดนตรีใหญ่ๆ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีประเภททุ้มที่ใช้ควบคุมจังหวะ แสดงถึงความเข้มแข็งมั่นคงของวงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง ใช้สีน้ำตาลเข้มสื่อถึงความเก่าแก่ ตัวอักษรไทย “รวมมิตรบางหลวง” ออกแบบจากเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอันเก่าแก่ในชุมชนบางหลวง</p>
<p>แบบที่ 4</p> 	<p>การนำเอาภาพตัดทอนของเครื่องดนตรี ยี่ฮู้ ซึ่งเป็นขลุ่ยเสียงแหลมที่ไพเราะ หวานซึ้ง อยู่ภายในดอกโบตั๋นที่บ้านสะพรั่ง ซึ่งหมายถึงความมั่นคงตลอดกาล มีเกียรติ สง่างาม ใช้สีน้ำตาลที่บ่งบอกถึงการดำรงอยู่ของศิลปะดนตรีจีนอันเป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ใช้สีแดงที่บ่งบอกถึงความสุข มีพลัง ความเข้มแข็ง และความเป็นวัฒนธรรมจีน</p>
<p>แบบที่ 5</p> 	<p>การนำรูปร่างเครื่องดนตรี วัวยี่คิม หรือ กีตาร์กลม เป็นเครื่องดนตรีประเภททุ้มที่มีความสวยงามและความเป็นเอกภาพของรูปทรง เพื่อสื่อความหมายถึงความกลมเกลียว ใช้สีแดงเพื่อสื่อถึงความ เป็นวัฒนธรรมจีน สีน้ำตาลเข้มสื่อถึงความเก่าแก่ ใช้ตัวอักษรจีนที่แปลว่าบ้านดนตรีจีนและรูปปลาตะเพียนสีทอง ซึ่งมีความหมายว่า ราบรื่น ร่ารวย ผสมผสานกับลายเส้นของน้ำเพื่อสื่อถึงความเป็นอยู่ของชุมชนบางหลวงริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน และตัวโน้ตจีนโบราณ</p>

หมายเหตุ : แบบที่ 2 เป็นแบบที่ได้รับความนิยมสูงสุด

5. ปัจจุบันดนตรีจีนของชุมชนบางหลวงได้ถูกพิจารณาในด้านการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมเพื่อคงเอกลักษณ์ของพื้นที่ไว้ จึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเล่นดนตรีตามกิจกรรมประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม 2) การแสดงในงานหรือกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกชุมชน และ 3) การเผยแพร่ความรู้ในการเล่นดนตรีจีนแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไป ณ บ้านดนตรีจีนของชุมชน

ภาพที่ 4 การเผยแพร่ความรู้ ณ บ้านดนตรีจีน

4. บทสรุป

นวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ เกิดจากความต้องการของชุมชน และมาจากการร่วมคิด ร่วมทำระหว่างนักวิจัยและชุมชน จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามความต้องการ ผลการศึกษาของทุกโครงการได้หาคำตอบที่ให้ทางเลือกทางออกจากปัญหา (solution to problems) แก่ชุมชน จึงสามารถนำนวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงนวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัย ผู้ใช้ประโยชน์ และการใช้ประโยชน์

นวัตกรรมจากการวิจัย	ผู้ใช้ประโยชน์และการใช้ประโยชน์
1. หลักสูตรดนตรีจีนชุมชนบางหลวง จากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ความเป็นสากล	นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเจ็ยन्हัว และโรงเรียนที่สนใจนำไปใช้เป็นหลักสูตรท้องถิ่น
2. สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง ดนตรีจีน ชุมชนบางหลวง	นักท่องเที่ยวที่มาเยือน และผู้สนใจ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. หลักสูตรการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ดนตรีจีนบางหลวง	เทศบาลตำบลบางหลวง ใช้ในการอบรมเยาวชน เพื่อเป็นมัคคุเทศก์น้อยในการสืบสานวัฒนธรรม
4. रेขศิลป์ ในรูปแบบตราสัญลักษณ์วงดนตรีจีน รวมมิตรบางหลวง	- เทศบาลตำบลบางหลวง - วงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง - ชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-จีน ต. บางหลวง ใช้ในเชิงพาณิชย์สำหรับการท่องเที่ยว
5. รูปแบบและการจัดการการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง	เทศบาลตำบลบางหลวง ใช้ในการสืบสานวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

5. การเผยแพร่และจัดการความรู้

คณะผู้วิจัย และวงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวงได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานด้านดนตรีจีนให้เป็นที่รู้จักแก่สาธารณชน ดังเช่น การให้สัมภาษณ์สด รายการรอบรู้เสมอ ช่วงผู้บริหารสนทนา วันที่ 25 กรกฎาคม 2554 สถานีวิทยุศึกษา FM 92 MHz เรื่อง งานวิจัยดนตรีจีนชุมชนบางหลวง : การนำไปใช้กับชุมชน และโรงเรียนเจ็ยन्हัว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้นำพา วงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวงไปร่วมแสดงในงานต่างๆ อาทิเช่น งาน ๗ ทศวรรษลูกทุ่งไทย น้อมใจถวายพระพร งานประชุม วิชาการระดับชาติและนานาชาติของเครือข่ายสหวิทยาการแห่งราชบัณฑิตยสถาน งานวัฒนธรรมนานาชาติ ศูนย์วัฒนธรรม แห่งชาติสิริกิติ์ งาน Thailand Research Expo 2012 ของสภาวิจัยแห่งชาติ เป็นต้น นอกจากนี้สถานีโทรทัศน์ TCC.TV จากประเทศจีน ได้มาถ่ายทำสารคดีเรื่องราวของดนตรีจีนโบราณที่ยังหลงเหลืออยู่ในประเทศไทย คือ ดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง ร่วมกับรายการสารพัน ใต้แผ่นดินฟ้า เพื่อนำไปเผยแพร่ออกอากาศที่ประเทศจีน

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการนำตราสัญลักษณ์มาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

ภาพที่ 6 ร่วมงาน ๗ ทศวรรษลูกทุ่งไทย น้อมใจถวายพระพร

ชุมชนบางหลวงมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น สถาปัตยกรรมแบบเรือนห้องแถว หรือที่เรียกกันว่า “เหล่าเต็งไม้” อาหารพื้นบ้าน พิพิธภัณฑสถานและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับของโบราณในอดีต เช่น การทำฟนปลอม การถ่ายภาพโบราณ วิกหนังสือเก่า โรงฝิ่น รวมถึงจุดพักผ่อนหย่อนใจในพื้นที่ ได้แก่ แอพออาหาร การล่องเรือชมวิถีชีวิตริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน และที่สำคัญ คือ ชุมชนมีความสนใจ ติดตาม ร่วมคิด ร่วมทำ และพร้อมที่จะเป็นนักวิจัยร่วมในเรื่องต่างๆ จึงควรมีการวิจัยทางด้านการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ในลักษณะแผนงานวิจัยเพื่อพัฒนาตลาดบางหลวงให้มีชื่อเสียงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยั่งยืน

6. บรรณานุกรม

ชาติ ศรีพุทธาธรรม. พินิจนคร ตอนตลาดบางหลวง. สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย. 2553, กุมภาพันธ์ 2.

พิบูลย์ เลิศมโนรัตน์. ปราชญ์ดนตรีจีนชุมชนบางหลวง. สัมภาษณ์. 2554, มกราคม 27.

วิรุฬ เหลี้ยววงศ์ภูธร. ปราชญ์ดนตรีจีนชุมชนบางหลวง. สัมภาษณ์. 2554, มกราคม 27.

สมศักดิ์ อยู่มาก. ประธานชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย-จีนชุมชนบางหลวง และปราชญ์ดนตรีจีนชุมชนบางหลวง. สัมภาษณ์. 2553, พฤศจิกายน 11.

7. แหล่งเงินทุน

เครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง